Haagse Vogelbescherming

De Wulp

42e jaargang nr. 3 - augustus 2011

De Wulp

42e jaargang, nr. 3, augustus 2011

COLOFON
De Wulp is een kwartaaluitgave van de Haagse Vogelbescherming, die gratis wordt toegezonden aan de leden.

Wulp online
www.haagsevogels.nl

Kopij
Inleveren artikelen (max. 500 woorden) voor de Wulp zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk op 15 oktober 2011.

Redactie
Caroline Walta (hoofdredactie)
Loes Loorij (corrector)
E-mail: *dewulp@gmail.com*

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen in te korten of niet te plaatsen. Auteurs zijn verantwoordelijk voor de inhoud van hun bijdragen. Publicatie betekent niet dat de daarin vermelde meningen het inzicht van de redactie of van de Vereniging weergeven.

Vormgeving en druk
Pasmans Offsetdrukkerij Den Haag
Oplage: 1400 exemplaren

De Wulp wordt gedrukt op chloor- en zuurvrij papier dat tevens FSC-gecertificeerd is.

Contributie
De contributie bedraagt minimaal € 12,50 per jaar voor volwassenen; jeugdleden tot 16 jaar gratis; lidmaatschap voor het leven: € 250,00 minimaal. Betaling op gironummer 275200 t.n.v. Haagse Vogelbescherming.

Ledenadministratie
Voor aanmelden van nieuwe leden, adreswijzigingen en contributiebetaling kunt u terecht bij de ledenadministratie:
Ingrid Megens
E-mail: *hvbleden@planet.nl*
Riouwstraat 206, 2585 HZ Den Haag

Foto voorplaat: Boudewijn Schreiner

Ook het kleinst waterhoen profiteerde van de gunstige omstandigheden van het nieuwe moerasachtige natuurgebiedje De Groene Jonker bij Zevenhoven en broedde er met succes.

Van de redactie

De afgelopen maanden hebben voor mij op vogelgebied voornamelijk in het teken gestaan van de ooievaar. Nee, geen baby voor de redactrice, maar wel ooievaarskinderen. Als ik de kans krijg, stap ik op de fiets voor een ronde langs de uivernesten in de Haagse regio. Gaat u mee? (tussen haakjes plaats en jaar waarop de ooievaar als jong is geringd). Kijk voor foto's op mijn weblog: *www.carolineisonline.waarbenjij.nu*

Den Haag - Marlot. Nest op schoorsteen (sinds 1998!)
Man: 5323 (Gorssel 2002)
Vrouw: 1907 (Herwijnen 1993)
Jongen: 2
Weetje: de vrouw had eerst een ongeringde partner, wilde zij een jonge blom?

Den Haag - Parelmoerhorst. Nest op schoorsteen
Man & vrouw: ongeringd
Jongen: 3
Weetje: deze jongen struinen regelmatig door het Reigersbergenveld

Den Haag - Smaragdhorst. Nest op schoorsteen
Man: 9165 (Heemstede 2008)
Vrouw: ongeringd
Jongen: 3
Weetje: bij wind zochten de jongen luwte achter de schoorsteenpijp, waardoor ze zich lastig lieten tellen

Den Haag - Britse School. Nest op afgeknotte boom
Man & vrouw: ongeringd
Jongen: 3
Weetje: één jong is na een botsing aan zijn verwondingen overleden in Vogelasiel De Wulp

Den Haag - Koekamp. Nestpaal
Man: 9000368 (Den Haag 2007, toen 1 jaar)
Vrouw: ongeringd
Jongen: 2
Weetje: één jong hinkt mank door het veld, maar kan voedsel vinden en zich vliegend prima redden

Voorburg - Molen de Vlieger. Nestpaal
Man: M5909 / 074 (Mechelen 2007)
Vrouw: ongeringd
Jongen: 2
Weetje: tijdens zijn eerste vlucht is het jongste jong in de slootrand beland en stond mij in een nat pak op het fietspad op te wachten

Leidschendam - Leidschendammerhout. Nestpaal
Man: ongeringd
Vrouw: 5839 / 0625 (Mechelen 2006)
Jongen: 2
Weetje: andere ooievaars tonen belangstelling voor de nog lege palen in deze regio, dat beloofd wat voor volgend jaar

Rijswijk - Don Bosco. Nest op schoorsteen
Man: 2050 (Woerden 1993)
Vrouw: ongeringd
Jongen: 4
Weetje: vorig jaar hier ook 4 jongen

Wassenaar - Kasteel Oud-Wassenaar. Nest op gevel
Man: 1536 (Liesveld 1991)
Vrouw: ongeringd
Jongen: 2
Weetje: dit lijken de jongste jongen van de Haagse regio, let bij de vijver ook op de ijsvogel

'Rustig aan' is voorlopig het motto. De revalidatie na het plaatsen van vier *stents* in alle drie mijn kransslagaders moet geleidelijk verlopen. Daardoor kreeg mijn plateelschildersbloed weer tijd en kans om te stromen. Landschappen en vogels vulden tegels en tegeltableaus. Opeens bedacht ik dat een volbloed Haagse ooievaar met een vette paling in zijn bek wel eens een leuk middel zou zijn om de asielkas te spekken. Dus zette ik een productielijn op om keramiek om te zetten in stenen voor het nieuwe asiel.

Omdat bewegen het hoofdthema is bij de noodzakelijke revalidatie, mocht ik van de cardioloog wel weer op de step, vermits ik geen duinen ging bestormen. Mijn vijfde training was tijdens een hittegolf. Om 11 uur stepte ik relaxt door de Wassenaarse dreven toen plotseling mijn pad gekruist werd door een slank vogeltje met de typische vlucht van een vliegenvanger. Door vol in de remmen te gaan kon ik nog net het vogeltje op het tuinhek naast mij zien landen. Het kwikte een paar maal met zijn staart waardoor de witte zijveren duidelijk zichtbaar waren en de oranje-rode keel zekerheid gaf dat ik voor de derde keer in mijn leven een ontmoeting had met *Ficedula parva* (kleine vliegenvanger). Twee dagen later zag ik bij de overburen een mannetje bonte vliegenvanger voorbij scheren. Hetzelfde tochtje leverde nog een tweede waarneming van deze soort. Hemelsbreed een kilometer verder vloog vanuit Voorlinden weer een mini-ekstertje over naar Clingenbosch, exact op de plek waar ik hem enkele jaren geleden ook had waargenomen. Eind juni: genieten van de uitvliegende jonge *ooievaars*. Na de vele vliegoefeningen is het Marlotnest opeens leeg (6 juli).

Foto: Caroline Walta

De diverse overleggen met Den Haag en randgemeenten leveren weinig avonturen op, met één uitzondering. Samen met onze secretaris mocht ik het nieuwe plan voor het spoorpark van de gemeente Leidschendam-Voorburg adviseren. In het kader van hun waterplan worden de statische haakse slootjes langs de spoordijk Den Haag-Leiden ten behoeve van een grotere waterberging aanzienlijk vergroot. De lange duikers worden geslecht of vervangen door bruggetjes. De oevers worden, waar mogelijk, ecologisch ingericht en voorzien van oeverzwaluwwandjes. Ook de altoos aanwezige ijsvogels zullen een meerkeuzemenu krijgen voor hun nestelplaatsen.

Een week later zijn we weer in Leidschendam, op begraafplaats Noorthey waar we vogelbeschermer en natuurpromotor Hendrik Brouwer Schut naar zijn laatste rustplaats begeleiden. Niet onverwacht, maar toch geschokt lieten wij hem achter onder een tapijt van bloemen. Voor de Haagse Vogelbescherming was hij in Leidschendam-Voorburg een ambassadeur die niet eenvoudig te vervangen is.

Augustus: smartlap van de oeverloper

DOOR WIM KOOIJ

Het was begin september 1979. Ik had net als puber in de Vliegermolen in Voorburg een popconcert bijgewoond van de toen opkomende popgroep *The Police*. Deze zogenaamde new wave-band scoorde in die tijd met dieptreurige songs als *So lonely* en *Can't stand losing you*. Vriend Hak van Nispen en ik fietsten na afloop nog wat rond en zaten uiteindelijk in Arendsdorp aan de Grote Vijver wat na te praten op deze mooie nazomeravond. Toen vloog er opeens een lichtbruin bolletje laag over het water. Het bolletje produceerde een jammerlijk geluid. Na het leed dat *The Police* over ons had uitgestort, was dit een passende toegift. Sinds juist die avond *The ballad of the common sandpiper* indringend ten gehore werd gebracht, heb ik dit mysterieuze steltlopertje in mijn hart gesloten. Hoog tijd om 32 jaar later langer bij deze doortrekker stil te staan.

Als deze Wulp weer in de brievenbus ploft, is het oeverlopertijd bij uitstek, omdat dan de trek naar het zuiden is begonnen. De ballade heeft als basisstrofe iets van 'pietietiewie' en is naarmate augustus vordert op steeds meer plaatsen te beluisteren. Wanneer je ze bij daglicht hoort, zie je ze doorgaans even later; meestal vliegen ze laag over een plas om verderop weer neer te strijken. Vaak tref je ze solo, incidenteel komen ze langs in vluchten van tien of meer vogels.

In Nederland is de oeverloper een schaarse broedvogel die hier en daar nestelt, vooral langs de grote rivieren. In de meeste delen van het land is het vooral een doortrekker, dat geldt ook voor onze regio. Maar het is bepaald geen zeldzame vogel, ook al staat hij in Nederland enigszins verrassend op de Rode Lijst, wat te maken zal hebben met zijn status als onregelmatige broedvogel. Maar als er internationaal zoiets was als een 'Groene Lijst' dan zou de oeverloper in de hoogste regionen zijn terug te vinden. Dat beeld wordt al snel bevestigd wanneer we over de grenzen kijken. Noord of zuid, oost of west, eigenlijk kun je ze overal tegenkomen.

Wie in Scandinavië is geweest, heeft mogelijk het beeld nog voor zich van verstilde meren waarin een enkele brilduiker of zaagbek zwemt en de serene stilte plotseling verstoord wordt door een vanaf de oever (zijn naam draagt hij niet voor niets) opstijgende oeverloper, waarbij zijn geluid soms echoot via omliggende bergen en rotsen. Je kunt dan het gevoel

Foto: Caroline Walta

Smullen van insecten op de paal bij De Starrevaart

weer te beluisteren

In één beeld drie oeverlopers bij de Uithof

krijgen alleen op de wereld te zijn. Of eigenlijk met zijn tweeën: samen met die tranentrekkende oeverloper.

In de Haagse regio geen bergen of rotsen. Maar waar water is, kunnen we ze tegenkomen, van de Hofvijver tot de Soestdijkse Kade, van de Mauritskade tot het Zuiderpark en van het Westbroekpark tot de Vliet. En hoewel ze een voorkeur hebben voor zoet water is de trefkans, vooral in mei en augustus, ook groot bij de Havenhoofden. Niet zo lang geleden nog zag ik een oeverloper op één van de schaarser wordende golfbrekers scharrelen, te midden van een groepje steenlopers. Waar de steenlopers voorzichtig baadden en zo af en toe door een flinke golf werden overspoeld, hield de oeverloper het droog.

Zelf heb ik door de jaren heen relatief veel waarnemingen gedaan in de tweede week van augustus. Dat is de periode van de jaarlijkse Perseïdenzwerm: wanneer je tijdens de duisternis vallende sterren kunt zien. Het is me nogal eens gebeurd dat ik geduldig buiten staand weliswaar geen enkele vallende ster te zien kreeg, maar wel de nodige oeverlopers hoorde overtrekken. Opvallend is dat in deze fase het nog vooral de volwassen vogels zijn die doortrekken. De ouders zijn blijkbaar niet zo geduldig om even te wachten tot hun jongen ook gereed zijn voor het grote avontuur. Maar de jonkies hebben net iets

langer nodig voordat ze fysiek en mentaal rijp zijn voor de trektocht, waardoor ze pas aan het eind van de oogstmaand volgen.
Het is een hoogst onrustig vogeltje, die oeverloper. Karakteristiek is het voortdurend op en neer wippen van zijn staart bij het foerageren. Insecten vormen het favoriete voedsel. Met zijn relatief lange snavel peurt hij die uit de bodem. Een fraai gezicht is het, wanneer de oeverloper zich gedraagt als een vliegenvanger en hij vanuit de lucht vliegen en muggen verschalkt.
Soms zie je, net als bij futen, jongen op de rug zitten van de oeverloper. Maar waar dit gedrag bij de fuut vooral met een soort van comfortabele luiheid heeft te maken is het bij de oeverloper puur beschermend gedrag. De moeder tracht ze in geval van gevaar zo in veiligheid te brengen en eventueel worden ze, alsof het een mini Boeing-747 met extra etage betreft, naar een andere plek gevlogen.
Tijd om een punt te zetten achter dit *oeverloze* gezwam. Het is nazomer, ga nu naar buiten en 'scoor' een oeverloper. Zowel overdag als 's nachts kan plotseling waar je ook bent *The ballad of the common sandpiper* klinken!

Boekentips

Boekenbon van € 25,- winnen? Doe mee aan de vogelpuzzel op pagina 30!

Wie is dat met die telescoop?

Via 20 portretten van ervaren vogelaars gaat auteur Rob van Hattem in op de filosofie en psychologie van het vogelskijken. Met foto's, illustraties en gedichten. Een lijst met websites en tips maken het boek ook als naslagwerk geschikt.
Prijs: € 25,-
Verkrijgbaar via website *www.wieisdattoch.nl*

Voor de vogels de wereld rond

Een verzameling reisverhalen over de zoektocht van auteur Gerard Ouweneel naar de meeste uitbundige, zeldzame en tot de verbeelding sprekende vogelsoorten in alle uithoeken van de wereld.
Prijs € 19,80 (incl. verzendkosten)
Verkrijgbaar via een mail aan *glo@xs4all.nl* of cadeau bij boeking van een najaarsreis van *www.birdingbreaks.nl*

De Haagse Ooievaar

Hoe is de ooievaar in het stadswapen van Den Haag terecht gekomen? In dit boek geeft auteur Frans Schmit een antwoord op deze vraag en deelt hij zijn foto's van Haagse ooievaars op allerhande objecten. Verder is een rondwandeling door het centrum van de stad langs 37 ooievaars opgenomen. Teksten in Nederlands en Engels. Prijs: € 15,-
Verkrijgbaar via *www.denieuwehaagsche.nl* en o.a. boekhandel Paagman (Fred. Hendriklaan)

IN MEMORIAM

Hendrik Brouwer Schut (1952-2011)

Op zaterdag 2 juli overleed Hendrik Brouwer Schut. Na twee jaar medische ingrepen met bestraling en chemotherapie, moest Hendrik de strijd opgeven. Toen we hem eind mei opzochten was hij nog monter en op het oog energiek. Later bleek het een van zijn laatste goede dagen. Tot het einde toe bleef hij wat hij altijd was: bevlogen, vriendelijk en deskundig op vele gebieden.

In 1975 kwam Hendrik -22 jaar oud- bij de Haagse Vogelbescherming als vogelwachter. Aanvankelijk was hij trouw bezoeker van de halfjaarlijkse vogelwachtersbijeenkomsten, maar rond 1980 verdween hij als volledig zelfsupporting teller naar zijn vele telgebieden in Leidschendam en omgeving. Jaarlijks produceerde hij lijvige rapporten en gaf per jaar soms zestig lezingen en excursies over de vogels en de geschiedenis van het landschap. Zijn gegevens voor het inventarisatierapport van de HVB haalden daardoor niet altijd de sluitingsdatum, waardoor het leek of hij een jaartje oversloeg. Maar zijn historisch speurwerk resulteerde in 1987 wel in het boek "Veur, een dynamische woon- en werkplek". Behalve deze publicatie draaide hij zijn hand niet om voor een jubileumboekje van zijn voetbalclub, waar hij van getalenteerd voetballer een al even getalenteerd scheidsrechter werd. Zijn laatste productie, de geschiedenis van zijn 17e eeuwse huis "Noord Veur", kon hij helaas niet meer afmaken.

Hendrik was van vele markten thuis en in nog meer zaken geïnteresseerd. Vandaar dat hij in 1998, naast zijn gewone werk bij Rijkswaterstaat, ook bijzonder ambtenaar van Leidschendam werd en in die functie menig koppel de trouwbelofte afnam. Trouwen bij Hendrik was geen formaliteit. Goed voorbereid en ingeleefd wist hij altijd een gevoelige snaar te raken bij bruid en bruidegom. De humor was echter nooit ver weg.
Over zijn werk bij Rijkswaterstaat, waar hij onder andere functioneerde als milieubewaker op zee, kon hij boeiend vertellen. Kapiteins die illegaal olie loosden wist hij tot in alle uithoeken op te sporen.

Op 6 april 2009 lokten we Hendrik naar de algemene ledenvergadering van de HVB om hem te onderscheiden met een Gouden Wulp. Dat werd weleens tijd na 34 jaar vogels inventariseren voor de vereniging. Hendrik heeft echter nog veel meer voor de vogels en de natuur in Leidschendam gedaan dan we in dit In Memoriam kunnen verhalen.

Vierhonderd stille mensen en één luid zingende vink begeleidden hem naar zijn laatste rustplaats op begraafplaats Noorthey. Daar rust hij tussen zijn vogelvrienden die hij jaarlijks op zijn telronde inventariseerde. We wensen zijn vrouw Els, zijn dochters en onlangs geboren kleinkinderen veel sterkte met dit veel te vroege afscheid.

Namens het bestuur,
Frederik Hoogerhoud en Aletta de Ruiter

The birds

DOOR RUUD VAN DER WAARD

Het is een hectische tijd geweest, maar nog steeds is het bij tijd en wijlen heftig druk. Het meeste jonge spul hebben we gehad. Het begon met de eendenkuikens, waarna de merels en andere broedende standvogeljongen volgden. We hebben behoorlijk vol gezeten, maar als ik dit half juli schrijf, kan ik al regelmatig een flinke lading onvolwassen vogels hun eerste vrijheid geven.

Wij, met z'n allen in het asiel, hebben ons er weken voor ingezet om die kruimels groot te brengen en te verzorgen en dan moet je maar weer afwachten of het ook echt uitvliegen zal. We kunnen niet zomaar de deuren van de volières openen, want dan blijven sommige soorten bij het asiel hangen en dat is niet gewenst. We houden een vangsessie waarbij we bovendien iedere vogel in de hand inspecteren op alle cruciale spieren, de snavel(punt), werking van de poten, vleugels en algehele conditie. Dan gaat er een aantal in een grote doos mee in de auto. De plaatsen waar we de vogels los laten zijn afhankelijk van 1) de soort, 2) tijd van het jaar, 3) de weersomstandigheden. Tot nu toe ben ik blij met het resultaat, want alles is gevlogen. Steeds weer een mooi moment. Ook neem ik steeds een vrijwilliger mee, zodat hij of zij getuige kan zijn van dat mooie moment. De kroon op het werk!

Momenteel krijgen we gemiddeld zo'n 18 vogels per dag binnen, maar er zijn dagen geweest van ver in de 40 met als top 59

Foto: Vogelasiel De Wulp

vogels op een dag. In de volières houden we de vogels gescheiden per soort, maar sommige soorten kunnen wel naast elkaar leven in dezelfde gesloten ruimte. De kauwen en de zwarte kraaien bijvoorbeeld, delen een volière. Laatst hadden we er weer enorm veel. Een vluchtige telling leverde ca. 120 stuks op in een verhouding van 30% kraai en 70% kauw. Het zag zwart van de vogels! De oudere generatie onder ons, die ooit de film "The Birds" van Alfred Hitchcock gezien heeft, zal zich hier wel iets bij kunnen voorstellen.

Vogelsoorten die nu volgen zijn de meeuwen. We hebben er al zo'n 22, maar dat aantal zal weldra toenemen. Ruimtes vol gecamoufleerde grijze, grauwe schreeuwende juveniele meeuwen die zich rijkelijk te goed doen aan het aangeboden voer. We geven ze lodde, een slanke vissoort. Niet geschikt voor menselijke con-

sumptie, maar prima voor de viseters in dierentuinen en vogelasielen. Aangezien de meeuw een grotere vogelsoort is, duurt het langer voor deze oud genoeg zijn om vrijgelaten te worden. Als het zover is, worden ze meegenomen en vrijgelaten langs de zeereep bij het Westduinpark, nabij “De Vulkaan”. Het vrijlaten trekt vaak publiek, waaronder enthousiaste kinderen, en nadat ik de eerste vogels heb losgelaten, geef ik een stukje voorlichting en deel wat foldertjes uit. Natuurlijk zit bij de kijkers af en toe een doemdenker die zich neerbuigend uitlaat met de woorden: “Mot dat nau, morgeochtend trekke die beesten me vulliszakken kapot en legt m’n rotzooi weer op straat.” Het bekende onderwerp van discussie en ongetwijfeld voer voor een remake van de Hitchcock film. Wij houden ons liever bezig met de realiteit en geven iedere vogel een eerlijke kans op (over)leven.

Mussenkast voor nieuw Haags hofje

DOOR LOES JALINK

18 juli - na officiële opening door wethouder Norder, kan iedereen genieten van een nieuwe duurzaam ingerichte stadstuin. Emma's Hof ligt in de driehoek Weimarstraat / Beeklaan / Galileïstraat en is ontstaan na de sloop van het patronaatsgebouw uit de vorige eeuw. Het hofje vormt een ontmoetingsplaats voor jong en oud en wordt onderhouden door de buurtbewoners zelf.

Foto: Eric Wisse

Groene oase in de Haagse stad, op de achtergrond ziet u de mussenflat

Foto: Eric Wisse

Jonge putter drinkt van de sijpelwand in de tuin

Eric Wisse is één van de mensen die zich inzet voor dat onderhoud. Hij vroeg de Haagse Vogelbescherming de tuin een mussenflat cadeau te doen, gemaakt door Hetty Mos.

Een bezoek aan de tuin is van harte aan te bevelen (zie *www.emmashof.nl*). Wij hopen dat de naburige mussenpopulatie dit hofje ook gauw ontdekt en de mussenkast in gebruik neemt.

Even voorstellen....

Tijdens de Algemene Ledenvergadering van 2 mei heeft onze vereniging twee nieuwe bestuursleden erbij gekregen: Rob de Jong (penningmeester) en Tom Claessens (lid). Graag stellen zij zich aan u voor.

Rob de Jong

Geboren in 1947 in het centrum van Amsterdam en hoewel het Vondelpark op loopafstand lag, ben ik niet opgegroeid met veel aandacht voor de natuur en met alles wat daarin groeit en bloeit. Ook in mijn verdere leven ben ik daar niet echt bewust mee bezig geweest, hoewel wandelen, fietsen en roeien, kortom 'buiten' zijn, mij altijd wel trekt. Nadat mijn arbeidzame leven bij een bankinstelling eind 2009 vrij abrupt werd afgebroken, wilde ik mijn nieuw verworven vrije tijd toch wel proberen zinvol in te vullen, immers echte tijdrovende hobby's heb ik niet.

Derhalve heb ik zo hier en daar laten weten nog wel wat tijd over te hebben. En het resultaat heeft niet lang op zich laten wachten, want dit voorjaar meldden Frederik en Aletta zich met de mededeling dat de Haagse Vogelbescherming op zoek was naar een penningmeester. Nu heb ik daar enige ervaring mee bij zowel een roeivereniging als een club gebruikers van een software product (Framework), dus na enig beraad heb ik mij gaarne bereid verklaard kandidaat te stellen.

Ervaring met vogels heb ik niet, laat staan met een groep vogelliefhebbers. Overigens hebben wij (mijn vrouw en ik) aan zowel de voor- als de achterzijde van ons appartement een nestkastje hangen en verleden jaar mocht ik getuige zijn van het uitvliegen van de jonge mezen. Stom toeval maar wel erg leuk. Intussen ben ik een paar keer op bezoek geweest bij het vogelasiel en ben zeer onder de indruk van hetgeen daar gedaan wordt en de inzet van alle betrokkenen. Ook de andere activiteiten van de vereniging wil ik graag leren kennen, dus ik denk dat wij elkaar nog wel zullen ontmoeten.

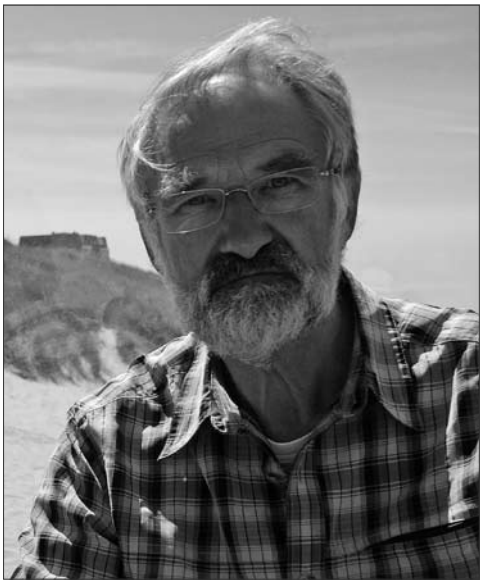

Tom Claessens

Van jongs af ben ik graag in de natuur geweest. Als kind speelde ik met vriendjes in wat toen de "rafelranden" van mijn geboortestad Eindhoven waren. Als middelbare scholier heb ik op de fiets heel wat van de Kempen verkend. Ook met vrouw en kinderen bracht ik vrije tijd liever en meer door in de natuur dan in de stad. Vreemd eigenlijk dat ik daarbij nooit echt aandacht voor vogels heb gehad. Ja, wel voor de koolmeesjes in de brievenbus van de buren; voor de mussen die zo brutaal op het terras rondscharrelden; voor het roodborstje dat haast op mijn schop kwam zitten als ik in de tuin werkte en voor die eerste wilde ooievaar die we in een Hollandse wei zagen lopen. Maar hoeveel andere vogels moet ik niet voor ogen of in de oren hebben gehad zonder ze echt te zien of te horen?

Daarin kwam verandering door een vogelreis naar Oost-Polen in het voorjaar 2004. Toen vielen ons de schellen van de ogen. Wat hebben we in één week onder leiding van een ervaren gids en met behulp van enthousiaste reisgenoten veel gezien en geleerd. Hoogtepunt was tijdens de tweede week ter plaatse, toen we, met ons tweeën wandelend, plotseling oog in oog kwamen te staan met een broedend paartje kraanvogels. Sindsdien is ons leven anders: nooit meer op stap zonder verrekijker; in vakantie bij voorkeur mee met een vogelreis (nogmaals Polen, kraanvogels in Noordoost-Duitsland, Hongarije); het genieten van de majestueuze roofvogels maar ook van al die kleine zangvogeltjes, soms iets bijzonders zoals een vuurgoudhaantje. Maar ook het frustrerende van zien of horen, maar niet weten; het ploeteren om een slijtend geheugen nieuwe kennis te laten bewaren en op het gewenste moment beschikbaar te stellen.

Het lidmaatschap van Vogelbescherming Nederland werd aangevuld met dat van de Haagse Vogelbescherming. We genieten van de lezingen en de excursies, ook meerdaags zoals naar de Elbe en naar Zeeland. We leren veel, maar vinden het ook gezellig en zijn blij dat we onze belangstelling samen kunnen beleven. Na mijn pensionering en met het idee over zeeën van tijd te beschikken, kwam vanzelf de vraag op of ik ook iets terug zou kunnen doen voor al dit moois. Voor het "echte vogelwerk" voel ik me te veel leek. Maar wellicht dat mijn bestuurlijke en juridische ervaring, de laatste 25 jaar in rechterlijke functies opgedaan, voor de vereniging en voor de vogelbescherming van nut kunnen zijn.

Vogels van de Nederlandse Rode Lijst

DOOR TOM LOORIJ

Deel 10: De kneu

VOGELPOSTZEGEL UIT DE COLLECTIE VAN TOM LOORIJ

De kneu is ongetwijfeld de soort waarover ik het meest verbaasd was dat ik hem opeens op de Rode Lijst van 2004 zag staan. Dat intrigeerde mij enorm. Het kneutje leek toch immers een heel algemene soort? Wie kent niet dat beeld van een aantal kleine vogeltjes die overal dansend voor je uit vliegen, op een hekje, draadje of struikje gaan zitten, dan weer opvliegen als je dichterbij komt en daarbij vaak hun "knut-knut" laten horen?
Je hoeft niet eens je kijker te pakken om ze te determineren, want je weet het al: dat kunnen alleen maar kneutjes zijn. Gek eigenlijk dat verkleinwoord; je zegt het bijna automatisch. Probeer maar eens "ik zie twee kneuen vliegen", klinkt toch een beetje raar?

En je behoefde echt niet naar een bepaalde streek te gaan voor dat beeld. Je kon ze evengoed in de duinen op de Waddeneilanden tegenkomen als in de Achterhoek, in Zeeland of in Limburg. En ook in onze 'eigen' duinen is de kneu toch een heel normale verschijning. Of niet...?

Maar toen ging ik eens nadenken wanneer en waar ik mijn laatste kneu had gezien in Nederland. Ik zocht mijn notitieboekjes erop na. Op sommige lijstjes van de laatste jaren kwam ik hem helemaal niet meer tegen, op een lijstje van Texel uit 2005 stond hij pas op de 58ste plaats van de 62 soorten genoteerd. Dat betekent dat ik hem toen zo ongeveer pas op de laatste dag op Texel gezien moet hebben. Dus toch minder kneuen (raar woord blijft het) dan vroeger?
Inderdaad: de broedvogelatlas uit 1975 eindigt met: "in totaal 75.000 tot 100.000 paar, recht op de status zeer talrijke broedvogel". En de Rode Lijst (nog uit 2004): "40.000 tot 50.000 paar, een afname van 50 tot 75%"!

Uit de gegevens van SOVON blijkt dat de verspreiding van de soort heden ten dage echter nog bijna hetzelfde is als die in de jaren zeventig: in meer dan 90% van de atlasblokken is de soort present. Dat betekent dus dat de dichtheid sterk is afgenomen. Vooral in het agrarisch gebied is dit het geval. Oorzaken zijn vooral minder onkruidzaden, verdwijnen van overhoekjes, kruidenrijke ber-

men, enzovoort. En door het verdwijnen van hagen is er minder nestgelegenheid. De grootste afname vond volgens SOVON plaats in de jaren 90 van de vorige eeuw. Uit gegevens van het BMP-project lijkt de soort zich de laatste jaren wat te stabiliseren. Mogelijk speelt het inrichten van natuurontwikkelingsprojecten hierbij een rol waardoor tijdelijk veel ruigtekruiden aanwezig zijn. Vegetatiesuccessie doet deze bron van onkruidzaden echter weer snel verloren gaan. De hoogste dichtheden zijn nu aan te treffen in Zeeland, Drenthe, de zuidelijke Veluwe, op Texel en enkele andere plaatsen.

En bij ons in de duinen? “Broeders, trekkers en dwalers” meldt nog zo’n 130 tot 165 paar in 2000. De tellingen van de Vogelwerkgroep Meijendel laten echter zien dat van de aantallen uit het eind van de jaren 90 (60 tot 80 paar) de laatste jaren er nog maar 25 tot 30 over zijn. Ook hier heeft dus de achteruitgang toegeslagen. Vergrassing en verstruiking van het duingebied doet de lage kruidenvegetatie waar de kneu het in de duinen van moet hebben, verdwijnen. De kneu staat op de Rode Lijst als “gevoelig” te boek, nu nog de lichtste categorie van bedreiging. Hij zal op korte termijn zeker niet als broedvogel uit Nederland verdwijnen. Maatregelen die nu voor akkervogels worden genomen als het scheppen van kruidenrijke bermen en akkerranden zullen zeker ook ten goede komen aan de kneu. En ontwikkelingen om meer open duin te creëren zullen in onze omgeving zeker een positieve invloed hebben.

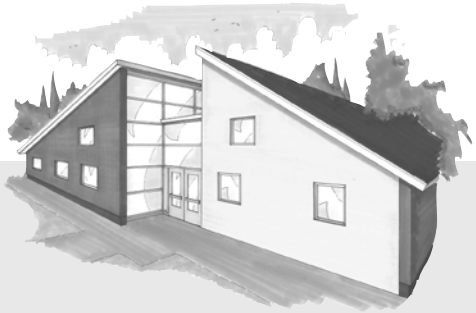

Bouw mee aan ons nieuwe vogelasiel

Ook u kunt uw steentje bijdragen aan de nieuwbouw van ons vogelasiel.
Maak uw bijdrage over op bankrekeningnummer: 160.280.826 ten name van Haagse Vogelbescherming onder vermelding van "nieuwbouw ledenactie"

De Haagse vogels hebben uw steun nu nodig!

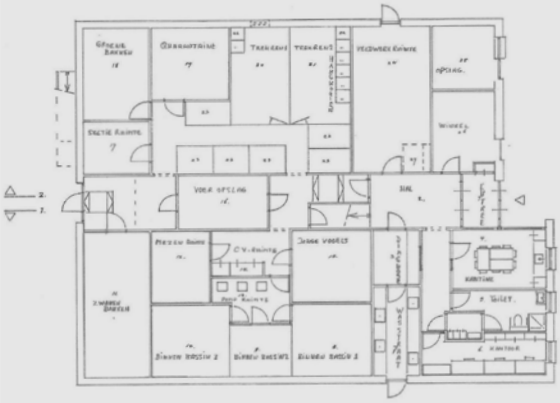

Gezien in de regio - *half april – half juli 2011*

DOOR TOM CLAESSENS

De in de vorige Wulp door André Leegwater uitgesproken "hoop op vele mooie vogelontmoetingen" is gezien de website met waarnemingen ruimschoots in vervulling gegaan: 75 verschillende soorten telde ik (buiten de soms niet onaanzienlijke "bijvangst" die sommige waarnemers vermelden). Hierbij zijn nog veel vaste bewoners en gasten buiten beschouwing gebleven, zoals bijvoorbeeld de *zilvermeeuwen* en *kleine mantelmeeuwen*, die juist in onze regio voor heel wat beroering zorgen tot in de gemeenteraad en de rechtbank toe. Wel werd vermeld de *huismus* die -hoewel zeldzaam geworden- ook in onze stad gelukkig toch nog op enkele plekken wordt waargenomen.

De meest uitzonderlijke gast -zij het niet echt in onze regio- was ongetwijfeld de *woestijnplevier*, die op 27 april door een groot aantal vogelaars bij Hoek van Holland werd gezien. Tot deze categorie van uitzonderlijk lijkt me ook de *roodkopklauwier* te behoren, die op dezelfde dag in het Buytenpark in Zoetermeer werd waargenomen, de *grote grijze snip* op 11 mei in Delfgauw, de *wielewaal* op 19 en 20 mei in Meijendel en op 21 mei bij Nootdorp gehoord, en de *oehoe* en *kleine vliegenvanger*, die op 10 respectievelijk 30 juni door onze voorzitter in Wassenaar werden gespot.

Veel bekijks (en meldingen) trokken de in Rijswijk met succes broedende *slechtvalken*, die ook elders in de stad werden waargenomen en de broedende en voedende *ooievaars* in Voorburg en Leidschendam. In dit broedverband mogen ook de *grote Canadese ganzen* niet onvermeld blijven die op 12 juni met niet minder dan 15 jongen werden gesignaleerd bij de Koekamp. Van de roofvogels werd de *bruine kiekendief* een groot aantal malen gemeld evenals de *wespendief*. Ook de *havik* werd gemeld. Het meest opvallend was echter de groep *boomvalken* (ik zag er zelf eenmaal zeven tegelijkertijd) die in mei enkele weken lang een fantastische luchtshow opvoerde voor toeschouwers op het Prinsenduin in Meijendel. En was het nu echt een *rode* én een *zwarte wouw* die op 6 en 7 mei op nagenoeg dezelfde plaats in Meijendel werden gezien, of ging het toch om dezelfde vogel?
Op en bij het water werden waargenomen: de *krooneend* (eind april in Meijendel), de *zomertaling* (op 2 juni op de Starrevaart), de *kuifduiker* (op 11 mei in de haven), de *geoorde fuut* (van eind

Roodkopklauwier op 27 april in het Zoetermeerse Buytenpark

april tot eind mei o.a. in Meijendel), de *bosruiter*, de *zwarte ruiter*, de *groenpootruiter*, de *kanoet*, de *tureluur*, de (*rosse*) *grutto*, de *lepelaar*, de *oeverloper*, de *bonte strandloper*, de *kleine plevier* en de *bontbekplevier*. In het riet lieten niet alleen de *blauwborst*, de *grote* (op 9 juni in Meijendel) en de *kleine karekiet*, de *rietzanger* en de *bosrietzanger* (vele malen op verscheidene plaatsen) zich zien, maar ook de *roerdomp* (in Meijendel; uit eigen wetenschap: vele malen) en de *kleine zilverreiger* (op 4 mei in de Horsten en op 8 mei bij de Banken) en de *grote zilverreiger* (op de Starrevaart). Gelukkig werd ondanks de lange en vrij strenge winter ook de *ijsvogel* een aantal keer gesignaleerd, maar veel is het toch niet. De *zwartkopmeeuw* werd o.a. op 23 en 24 mei in Scheveningen gezien; een *dwergmeeuw* op 30 mei, een *zwarte stern* op 26 april en een *witvleugelstern* op 1 juli bij de Starrevaart.

Wat betreft de zomervogels: de eerste *gierzwaluw* werd gemeld op 22 april en de eerste *huiszwaluw* in de vorige Wulp al op 28 maart. Van de *boerenzwaluw* waren er geen meldingen, maar wel van een *oeverzwaluw* op 29 mei in Leidschendam. Bijzonder was zeker de melding van een

Foto: Caroline Walta

Braamsluiper, verborgen zanger laat zich even zien

roodmus op 14 mei vanuit Meijendel, (wel met enige aarzeling gedaan, maar mogelijk gezien de andere waarnemingen van deze vogelsoort in Nederland in die periode). Verder wil ik niet onvermeld laten de herhaalde meldingen van de *braamsluiper* (zelfs midden in Benoordenhout), de *koekoek*, de *fluiter*, de *Cetti's zanger*, de *bonte vliegenvanger*, de *spotvogel* en de *zwarte roodstaart*. De *gele* en de *witte kwikstaart*, de *goudvink*, het *paapje*, de *zomertortel* en de *zwarte mees*, werden ieder eenmaal gemeld.

Niet alle waarnemingen van de website heb ik hierboven vermeld. En zeker worden ook niet alle waarnemingen in onze regio op de website gemeld. Het lijkt me genoeg om er steeds weer opnieuw ook in onze eigen regio met enthousiasme op uit te trekken om van al die vogelontmoetingen te genieten. Daarbij nog een persoonlijke noot: de bestudering van de website heeft bij mij wel enige afgunst opgeroepen. Een beetje afgunst om de bijzondere waarnemingen die anderen deden en ik heb gemist; maar vooral ook afgunst om de kennis en ervaring waarmee zo trefzeker de soorten werden geïdentificeerd. Wij hebben tijdens onze vakantie in Zeeuws-Vlaanderen ook twee weken veel gevogeld. Aan onszelf overgeleverd is dat een hele worsteling geweest. Toch hebben wij met zekerheid 78 verschillende soorten gezien, waaronder - want zo hebben wij dat op de vogelreizen geleerd- ook de alomtegenwoordige. Maar vooral de kwak (met succes uitgezet bij het Zwin), de grote stern en de sprinkhaanzanger zouden een vermelding toch wel verdiend hebben. Genoten hebben wij in ieder geval.

Contactadres CEL: tel. 070 354 89 74, e-mail: hvbexcursies@live.nl

*Zie verder **"Het Kader"** aan het einde van het overzicht..*

Belangrijke mededelingen:
- Bij verhindering dit graag uiterlijk **48 uur** voor de excursie laten weten
- Met ingang van 1 maart zijn de kosten van eigen vervoer gewijzigd van € 0,06/km naar € 0,08/km

Zondag 4 september 2011
Haags Vogelfestival bij De Banken te 's-Gravenzande
Er worden tijdens het festival regelmatig korte excursies gehouden in de directe omgeving.
Voor meer informatie zie pagina 23 van deze Wulp en de bijgesloten flyer.

Zaterdag 10 september 2011
Zeeland
*Dagexcursie met 1 of 2 busjes * (zie kader)*
Het is trektijd, dan is Zeeland altijd een bestemming van betekenis. Wij gaan via de Ventjagersplaten (zien misschien een visarend) met een aantal korte stops naar de Prunjepolder om daar 2 uur voor hoogwater groepen steltlopers te zien die hier komen overtijen.
Via de Scheelhoek of Plompetoren, gaan we langs de Brouwersdam en Stellendam weer terug. Er zullen slechts korte wandelingen naar de uitkijkpunten worden gemaakt.
Leiding: Nicolette Rab
Tijdstip: 08.00 uur
Verzamelpunt: parkeerplaats station Mariahoeve, zijde Voorburg (Appelgaarde)
Opgave: uw deelname vooraf opgeven bij het contactadres
Kosten: Opgave door overmaking van € 27,50 op rekening 271.84.86 van de Haagse Vogelbescherming, afdeling excursies onder vermelding van "Zeeland". Het bedrag dient uiterlijk 3 september 2011 op de rekening te staan. Deelname geschiedt op volgorde ontvangst van de betaling. Er kunnen maximaal 16 deelnemers mee.

Zaterdag 24 september 2011
Pier van IJmuiden
*Dagexcursie met eigen vervoer *** (zie kader)*
Tijdens de trektijd is de pier een goede plek om de trekvogels die langs de kust vliegen te kunnen waarnemen. Misschien kunnen wij de Jan van Gent in de kijker krijgen. Vooraf of erna zullen we ook het gebied bij het duinmeertje afstruinen op zoek naar baardmannetjes. **Let op: laarzen verplicht** in verband met het struinen door de drassigheid langs het meertje op zoek naar eventuele aanwezige bokjes. Voor de wandeling naar en de pier zelf: goede loopschoenen.
Leiding: Wim Kolber
Tijdstip: 08.00 uur
Verzamelpunt: parkeerplaats station Mariahoeve, zijde Voorburg (Appelgaarde)
Opgave: uw deelname vooraf opgeven bij het contactadres
Kosten: vervoer

Zaterdag 1 oktober 2011
Trektellen en excursie bij Oud Wolfheze
*Dagexcursie met eigen vervoer */** (zie kader)*
Wij zullen eerst een trektelpost bemannen om voor SOVON te kijken hoeveel en welke vogels ons land bezoeken en daarna in het gebied een excursie houden.
Leiding: Jaap Zoet
Tijdstip: 08.00 uur
Verzamelpunt: parkeerplaats station Mariahoeve, zijde Voorburg (Appelgaarde)
Opgave: uw deelname vooraf opgeven bij het contactadres
Kosten: vervoer

Zaterdag 8 oktober 2011
Eiland Texel
*Lange dagexcursie met 1 of 2 busjes** (zie kader)*
Op het eiland Texel is het altijd goed vogelen vooral langs de waddenkust. Dit wordt een lange dag waar geprobeerd zal worden zoveel mogelijke vogelkijkpunten te bezoeken. Het

is de bedoeling tussen 20.00 en 21.00 uur weer terug te zijn op het verzamelpunt in Voorburg. Het eten op de terugweg is voor eigen rekening.
Leiding: Nicolette Rab
Tijdstip: 06.30 uur (*bij problemen om op tijd bij het verzamelpunt te komen, kan eventueel contact worden opgenomen met Nicolette Rab tel.: 070 355 6283)*
Verzamelpunt: parkeerplaats station Mariahoeve, zijde Voorburg (Appelgaarde)
Opgave: uw deelname vooraf opgeven bij het contactadres
Kosten: Opgave door overmaking van € 30,00 (inclusief overtocht) op rekening 271.84.86 van de Haagse Vogelbescherming, afdeling excursies onder vermelding van "Texel". Het bedrag dient uiterlijk 17 september 2011 op de rekening te staan. Deelname geschiedt op volgorde ontvangst van de betaling. Er kunnen maximaal 16 deelnemers mee.

Maandag 10 oktober t/m vrijdag 14 oktober
Midweek excursie naar Gieten in Drente
Zie voor meer informatie pagina 19 van deze Wulp en onze website *www.haagsevogels.nl*

Zaterdag 15 oktober 2011
Slikken van Voorne en Groene Strand
*Dagexcursie met eigen vervoer ***(zie kader)*
Tijdens de trektijd is de kustzone voor Voorne voor waarnemingen interessant. Tijdens deze excursie willen we zowel de Slikken als het Groene Strand bezoeken.
Leiding: Nicolette Rab
Tijdstip: 08.30 uur
Verzamelpunt: parkeerplaats station Mariahoeve, zijde Voorburg (Appelgaarde)
Opgave: uw deelname vooraf opgeven bij het contactadres.
Kosten: vervoer

Zaterdag 22 oktober 2011
Oostvaardersplassen
*Dagexcursie met eigen vervoer ** (zie kader)*
Wij zullen 's-morgens eerst een tocht met de "ecokar" van Staatsbosbeheer maken. Hierna wordt de excursie verder voortgezet in het gebied. Er kunnen maximaal 20 deelnemers mee.
Leiding: Jaap Zoet
Tijdstip: 08.00 uur
Verzamelpunt: parkeerplaats station Mariahoeve, zijde Voorburg (Appelgaarde)
Opgave: uw deelname vooraf opgeven bij het contactadres
Kosten: vervoer en kosten van de "ecokar"

Vrijdag 4 november t/m maandag 7 november
Kraanvogel weekeinde in Duitsland
Zie voor meer informatie pagina 19 van deze Wulp en onze website *www.haagsevogels.nl*

Zondag 13 november 2011
Landgoed Voorlinden in Wassenaar
*Korte excursie met eigen vervoer ** (zie kader)*
Aletta zal vooral het ontstaan van de landschapsstructuur in combinatie met de habitat die er voorkomen behandelen.
Leiding: Aletta de Ruiter
Tijdstip: 11.00 uur
Verzamelpunt: koffiehuisje aan begin van de Buurtweg. Parkeermogelijkheden bij het hockey sportveld aan de Roggewoning
Opgave: uw deelname vooraf opgeven bij het contactadres
Kosten: geen

Zaterdag 19 november 2011
Reünie meerdaagse excursies
Deelnemers zullen een uitnodiging ontvangen voor de jaarlijkse reünie in het Benoordenhuis.

De lezingen vindt u op pagina 27

Reglement deelname excursies (2006)

Deelname aan excursies geschiedt altijd op basis van het bovenstaande reglement, dat dateert uit 2006. Het is in de praktijk gebleken, dat niet alle artikelen meer aan de eisen van de tijd voldoen en worden derhalve aangepast. Vanzelfsprekend zult u op de hoogte worden gesteld van de wijzigingen!

Bischof
landscaping

Advies • Aanleg • Onderhoud
Sierbestrating • Vijvers

070 - 419 03 03

mobiel 06 - 534 903 03

www.bischof.nl

P.E. Bischof
Veursestraatweg 106, 2265 CG Leidschendam

Nieuwe leden

D. Boxman, Rijswijk
A.M. Steijn, Den Haag
C. Leeuwis, Den Haag
J. Roelofs, Den Haag
P. van Merriënboer, Den Haag
W. de Haan, Den Haag
M. Haaring, Den Haag
L. Bos, Den Haag
A.J. Storm, Den Haag
N.P. Lamb, Den Haag
H.E. Denijs, Wassenaar
M.T.C.M. Simons, Den Haag
Y. de Kok, Den Haag
H.J. Scheeres, Den Haag
R.J. Offerein, Den Haag
E.F. Franke, Den Haag
I.M. de Kleijn, Den Haag
E.G.J. Bernsen, Den Haag
D. Vrolijk, Den Haag

De Bomenkapper

De Bomenkapper kapt of snoeit uw boom veilig, voor een vriendelijke prijs en met aandacht voor het dierleven in uw tuin.

De Bomenkapper:
- kan voor u takkenrillen en houtstapels bouwen
- gebruikt alleen milieuvriendelijke brandstof en olie
- geeft ecologisch advies bij de keuze van een nieuwe boom en kan deze ook voor u planten.

Voor gratis en vrijblijvend advies over de mogelijkheden en een prijsopgave, neem contact op met

Peter Waenink
06-13752132
070-7852161

www.bomenkapper.nl info@bomenkapper.nl

Contact: Telefoon: 070-354 89 74
e-mail: hvbexcursies@live.nl
Penningmeester CEL: Jan Pietersen, Hengelolaan 948, 2544 GK Den Haag, telefoon: 070-367 25 85
Verzamelpunt: De parkeerplaats bij NS-station Mariahoeve aan de kant van Voorburg (Appelgaarde, volg borden P+R), tenzij anders genoemd.
Opgave: Voor alle excursies dient u zich vooraf op te geven bij de contactpersoon van de CEL (tenzij anders genoemd). Deelname is naar volgorde van opgave.
Mocht u na opgave onverhoopt verhinderd zijn, dan vernemen wij dit graag uiterlijk 48 uur voor de excursie zodat de vrijgekomen ruimte kan worden ingevuld.
Vervoer: Voor dagexcursies met eigen vervoer aangeven of u zelf met uw auto kunt rijden en hoeveel deelnemers u kunt meenemen; of dat u met een deelnemer wilt meerijden. Kosten voor meerijden is € 0,08 per kilometer, af te rekenen met de chauffeur. Om het milieu te sparen, rijden wij met zo weinig mogelijk auto's.
Rekeningnummer: Voor excursies waaraan kosten zijn verbonden die moeten worden overgemaakt, dient u het aangegeven bedrag te storten op rekeningnummer 271.84.86 van Vereniging voor Vogelbescherming Den Haag e.o., afdeling excursies. Annuleringen schriftelijk of telefonisch meedelen aan de penningmeester.
Regels en reglement: Met het verschijnen van de nieuwe agenda, vervalt automatisch de vorige.
Deelname geschiedt op basis van het Reglement Deelname Excursies (2006). Dit reglement kunt u opvragen bij de penningmeester.
Jongeren: Op alle excursies zijn ook jongeren welkom!
Zwaarte excursies:
* lichte wandeling, geen conditie vereist
** flinke wandeling, enige conditie vereist
*** lange wandeling of meerdere wandelingen, conditie vereist
**** zware wandeling(en) in moeilijk/ruig terrein
Terugkomsttijden
ochtend: tussen 12.30 en 13.00 uur
lange ochtend: tussen 14.00 en 14.30 uur
dag: tussen 17.30 en 18.00 uur
Eten en drinken: Neem iets te eten en drinken mee voor onderweg, daar er niet altijd een uitspanning kan worden bezocht. N.B. verzoek in de auto's niet te eten en/of drinken.
Kleding: Aangeraden wordt waterdicht schoeisel en regenkleding mee te nemen. In de winter warme kleding en handschoenen. In de zomer ademende kleding in lagen met voldoende bedekking tegen felle zon en evt. insecten. Bij voorkeur niet te felle kleuren.

Maandag 10 oktober t/m vrijdag 14 oktober
Midweek naar **Gieten** in Drente met 2 busjes **
(zie ook De Wulp mei 2011 pag. 23)

Dit wordt een gezellige najaarsexcursie met als standplaats Hotel 't Zwanenmeer in Gieten. Vanuit deze plaats bezoeken we interessante gebieden in de regio.
Kosten: € 375,00 per persoon
Leiding: Jaap Zoet
Vertrek: maandag 10 oktober om 09.00 uur
Verzamelpunt: parkeerplaats station Mariahoeve, Voorburg (Appelgaarde)
Nadere informatie bij Jaap Zoet of Jan Pietersen, tel.: 070 367 2585 of 06 19 418 122, e-mail: *jan.pietersen@planet.nl*

Vrijdag 4 november t/m maandag 7 november
Weekeind naar **Duitsland** met 2 busjes **/***
(zie ook De Wulp mei 2011 pag. 22)

In dit weekend gaan we speciaal naar de kraanvogels kijken, die in dit gebied in werkelijk grote aantallen aanwezig moeten zijn. Hier vetten ze op voordat ze verder trekken naar hun wintergebieden. Wij verblijven in Hotel Zur Alten Post, Lembruch.
Kosten: € 288,00 per persoon
Leiding: Nicolette Rab
Vertrek: vrijdag 4 november in de ochtend
Verzamelpunt: vanaf parkeerplaats station Mariahoeve, Voorburg (Appelgaarde).
Nadere informatie bij Nicolette Rab, tel.: 070-355 6283 / 06 18 436 925, e-mail: *nicsvg@ziggo.nl* of Jan Pietersen, tel.: 070 367 2585 / 06 19 418 122, e-mail: *jan.pietersen@planet.nl*

CADEAU TIP!

Haags ooievaarstegeltje bouwsteen voor nieuw vogelasiel

Onze voorzitter Frederik Hoogerhoud is eveneens een getalenteerd tekenaar. Zo beschildert hij keramiek en heeft hij speciaal voor de fondsenwerving van het nieuwe vogelasiel een tegel met ooievaarsafbeelding gemaakt.

Verkrijgbaar in kleur (€ 30,-) en Delfts Blauw (€ 25,-). De tegel zelf is wit en het formaat is 15 x 15 cm. Het geheel is geglazuurd en kan dus prima ter decoratie in keuken, badkamer etc. worden gebruikt. Iedere tegel is persoonlijk door Frederik beschilderd, ze zijn dus allemaal uniek!

De bestelling wordt persoonlijk bezorgd in regio Den Haag en Noord-Scheveningen. De opbrengst komt ten goede aan de nieuwbouw van het vogelasiel.

Verkrijgbaar via Frederik Hoogerhoud, tel.: 06 41 271 531 / 070 385 6118 (boodschap inspreken), e-mail: *frederik@hoogerhoud.nl* Ook verkrijgbaar bij Vogelasiel De Wulp (adres zie pag. 31 van deze Wulp) en Gall & Gall (De Eerensplein Bezuidenhout).

Foto: Caroline Walta

Onder het nest met twee ooievaarsjongen in Marlot ontvangt Rivka Peyra uit handen van Frederik Hoogerhoud het eerstgemaakte tegeltje

Vogelherkennings-cursus najaar 2011

Ook dit najaar zal Ed Opperman weer een Vogelherkenningscursus in het Zuiderpark geven voor iedereen die zijn of haar kennis over vogels wil verruimen. Gelet op het jaargetijde zal de wintertrek een belangrijke plaats innemen, zoals de trek vanuit ons land en de overwintering van vogels vanuit Scandinavië.

De cursus wordt gehouden op de woensdagavonden van 20.00 tot ca. 22.15 uur (inclusief een koffie/theepauze):

5, 19 en 26 oktober 2011

Locatie
Haags Milieu Centrum Zuiderpark
Anna Polakweg 7, 2533 SW Den Haag
(ingang Vreeswijkstraat, bij de kinderboerderij)

Ter afsluiting zal een ochtendexcursie worden gehouden, waarvan datum en tijd op de cursus wordt vastgesteld. U kunt zich inschrijven door storting van € 17,50 p.p. op rekening nr. 271.84.86 van de Haagse Vogelbescherming onder vermelding van "Vogelcursus". Het aantal deelnemers is beperkt, dus zorg dat u (ruimschoots) op tijd bent met het overmaken van het cursusgeld. De kosten zijn inclusief documentatie en koffie/thee.

Bij een te late inschrijving, d.w.z. indien de cursus is volgeboekt, wordt uw inschrijfgeld op uw rekening teruggestort. Verdere informatie bij Jan Pietersen, tel.: 070 367 2585 / 06 19 418 122, e-mail: *jan.pietersen@planet.nl*

Deze cursus is ook zeer geschikt voor de jeugd! Jongeren onder de 16 jaar mogen GRATIS deelnemen - mits tijdig aangemeld.

Renovatie

DOOR YVONNE VAN DE PITTE

De aanstaande renovatie van hun huis was een spannende aangelegenheid voor mijn buren. Dat dit ook de renovatie betrof van het nest van het aldaar broedende spreeuwenpaar, bezorgde mij spanning van geheel andere aard. Wat hing de vogels boven het hoofd?

Op 11 april lopen de eigenaar en de Poolse aannemer op inspectietocht rond het huis. Dat zie ik vanuit mijn woonkamer. De houten lijst van het dak waaronder de spreeuwen altijd broeden is weliswaar afgebroken en bungelt er hulpeloos bij, maar dat die lijst er zomaar zou worden afgetrokken met een lawine van oud nestmateriaal tot gevolg, dat had ik niet verwacht. Spoedoverleg met de buren en de aannemer. Beschermd of niet, de werkzaamheden zouden spoedig beginnen. Zij geven er de voorkeur aan de plek nu onbereikbaar te maken omdat het veel zieliger zou zijn als hun nest verstoord zou worden nadat ze hun intrek hadden genomen. Ze zijn bereid een nestkast op te hangen, die ik in allerijl bestel en die enkele dagen later door de buurman aan een boom in de naaste omgeving wordt opgehangen.

Op 18 april wordt een begin gemaakt met de werkzaamheden. Eerst is het interieur aan de beurt. Een invasie van werklui die de kleine voortuin in een mum van tijd omtoveren tot een drukke werkplaats waar de ganse dag wordt getimmerd, gezaagd, geboord en gevijld. Wolken stof. Een waren heksenketel. Dit alles vlakbij het onttakelde spreeuwennest. Op 22 april zie ik dat het stuk dat openligt wordt afgesloten met plastic en de dakpannen stevig worden aangedrukt. Eén schrale troost: die vertrouwde broedplaats zal vanwege al die herrie zijn aantrekkingskracht wel hebben verloren. Maar niets was minder waar.

Foto: Rogier Mos

Spreeuw in zijn element

Op 23 april verschijnt een spreeuwtje op de rand van de dakgoot. Met zijn snavel doet hij verwoede pogingen om de dakpannen opzij te duwen en een ingang te forceren tot zijn woning. Hij pikt en beukt er op los maar alle pogingen zijn vergeefs. Schrijnend om aan te zien. “Zielig!” zegt de buurman, maar verzekert mij dat er in de open holte geen spoor van een nest te zien was geweest. Ik heb mijn twijfels. Misschien hebben we het nest niet opgemerkt. Machteloos kijk ik toe. Wat ben ik tekort geschoten!

Het spreeuwtje houdt zijn pogingen twee dagen vol, geeft het dan op en verdwijnt. Zou hij een andere plek opzoeken of misschien de spiksplinternieuwe nestkast ontdekken? Deze hoop wordt versterkt omdat ik af en toe een spreeuwengedaante in de bewuste boom zie zitten.

Op 28 april kijk ik uit het zijraam en zie tot mijn verbazing en vreugde dat het plastic gedeeltelijk loshangt en een spreeuw door de vrijgekomen opening naar binnen glipt! Mijn bewondering en liefde voor het fenomeen spreeuw stijgt weer een paar graadjes. Ik licht meteen mijn buurman in. "Wat slim!" is zijn eerste reactie en ook dat stemt mij hoopvol. Winst op alle fronten.

De werkzaamheden binnenshuis lopen uit en ook dat is winst. De herrie en drukte gaan onverminderd door. Dagelijks ladders tegen de muur vlak naast de voordeur, precies bij de hoek waar de spreeuwtjes hun woning hebben betrokken. Ik waarschuw de werklui, maar die hadden het inmiddels ook al door en beloven rekening te houden met de vogels. Soms waait het hard en vrees ik dat het wapperende plastic weg zal waaien, maar de buurman verzekert mij dat het stevig is vastgeniet. Ik kom tot de ontdekking dat er boven in het dak nog twee paar spreeuwen broeden. Die zitten letterlijk hoog en droog en voorlopig nog veilig weggedoken onder de pannen.

Op 3 mei vind ik een aantal bleek-blauwe eierschaaltjes in de voortuin. Van welke spreeuw zouden die afkomstig zijn? De dagen vorderen en de spreeuwen vliegen met grote regelmaat het nest in en uit. Keer op keer scheren ze met een bocht rakelings langs de werklui, vliegen de weg over en verdwijnen achter de huizen om na enkele minuten terug te keren en met voer in de snavel het nest in te wippen. Ze houden zich niet aan de maximum snelheid voor de bebouwde kom en halen met gemak meer dan 70 km per uur.

Op 24 mei zijn de voordeur en onderkant van de dakgoot aan de beurt om geschilderd te worden. De schilder bevindt zich op zo'n 30 cm van de nestingang, maar toch vliegt die spreeuw vlak over zijn hoofd naar binnen. Ze zijn totaal gefixeerd op de aanvoer van voedsel voor hun bedelende jongen. Omstreeks 18.30 uur vertrekken de werklui en keert de rust terug. Alhoewel... Wat doet die kauw daar op de schutting? Reikhalzend tuurt hij naar de nestholte en hoort de biefstukjes al sissen in de pan. Plotseling vliegt hij op, klampt zich vast aan de dakrand en steekt zijn kop naar binnen! Ik bons op het raam. De kauw schrikt en vliegt weg. De werklui hielden de echte vijanden zoals kauw en ekster op een afstand. Als die rovers in de buurt waren, sloegen alle spreeuwenpaartjes gezamenlijk groot alarm.

Inmiddels waren de spreeuwen die hoog in het dak nestelden rond 22 mei uitgevlogen. Zij hadden een ruime voorsprong op het verstoorde paartje. Wanneer zouden hun jongen vliegvlug zijn? Twaalf dagen om de eitjes uit te broeden en eenentwintig dagen om te voeren voor ze klaar zijn om het nest te verlaten. Volgens mijn berekeningen zou dat op zijn vroegst 6 juni zijn, mogelijk zelfs pas 11 juni. De

tijd begint te dringen, want de datum dat de aannemer het dak zal gaan repareren nadert. De ouders zijn misschien onverstoorbaar maar naarmate de jongen groter worden, stijgt het risico dat zij bij verstoring voortijdig uitvliegen en weinig of geen kans hebben om te overleven.

Op 3 juni zie ik via mijn met tule bedekte zijraam voor het eerst een jonkie zijn kopje uit het nest steken. Op 4 juni verschijnt er een tweede spreeuwtje. De ouders vliegen opgewonden heen en weer en lijken de jongen te roepen en aan te moedigen.
Zondag 5 juni kijk ik om 8 uur 's ochtends naar het nest. Er heerst grote bedrijvigheid. De volwassen vogels fladderen rond en voeren regelmatig. Ze strijken neer op de dakgoot en wippen het nest in en uit. Twee kopjes kijken nieuwsgierig naar buiten en verdwijnen weer. Ik maak snel mijn ontbijt en keer terug naar mijn uitkijkpost. Alles is stil... weggedoken in het nest of uitgevlogen? Ik wacht vol spanning. De tijd verstrijkt en het blijft stil. Langzaam maar zeker raak ik ervan overtuigd: de jongen zijn uitgevlogen!
De spreeuwtjes hebben de eindsprint gehaald en glansrijk gewonnen van de werklui, want die zijn nog steeds niet toegekomen aan de herstelwerkzaamheden aan het dak. Hun krakkemikkige, tochtige nest is ongemoeid gebleven. Wat een opluchting! De hele dag en nog dagen erna voel ik me in een blije, feestelijke stemming. Het is allemaal goed gekomen! Het weer is gunstig en ik heb het voldane gevoel dat die jonge spreeuwtjes, ondanks alles, een prima start hebben gekregen in hun nieuwe leven.

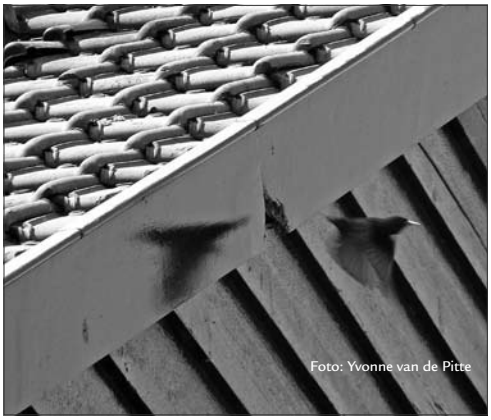

Spreeuw heeft het druk

Bron: "De spreeuw", Hugh Gallacher, Het Spectrum.

Haags Vogelfestival - zondag 4 september tussen 10.00 en 16.00 uur

Natuurgebied De Banken in 's-Gravenzande

In samenwerking met Ringfoto Focus organiseert de Haagse Vogelbescherming op 4 september a.s. voor de tweede maal het Haags Vogelfestival. Dit keer bij natuurgebied De Banken tussen Monster en 's-Gravenzande.

Ervaren excursieleiders vertellen u alles over het gebied en de vogels. Met verrekijkers en telescopen kunt u de vogels van dichtbij bewonderen. Overweegt u een kijker aan te schaffen, dan biedt het vogelfestival de perfecte gelegenheid om de verschillende merken en types met elkaar te vergelijken.

Gratis toegang en iedereen is welkom.
In en rond clubgebouw van Watersportvereniging 's-Gravenzande aan het einde van de Strandweg in 's-Gravenzande.

Zie eveneens de bijgesloten flyer.
Wilt u hiervan meer exemplaren om te verspreiden bij bijvoorbeeld het bedrijf waar u werkt, uw sportclub, wijkcentrum of school? Stuur een verzoek met aantal exemplaren aan *dewulp@gmail.com*

Activiteiten in vogelvlucht

DOOR LOES JALINK

Haagse Ooievaarsavond

7 juni - Voor zowel leden als niet-leden organiseren we in Bezuidenhout een avond in het teken van de ooievaar. Er komen ruim 50 belangstellenden. Na een inleiding door Caroline Walta en Frederik Hoogerhoud tonen we de film "Ooievaars Natuurlijk" van Jan van den Ende en Monique van den Broek. Vervolgens vertelt Martin van de Reep alle wetenswaardigheden over de nesten in onze regio. Mensen nemen een kijkje bij de informatiepanelen, winkelen bij de kraam en stellen veel vragen. De twee excursies bij de ooievaarsnesten Molen de Vlieger in Voorburg (18 juni) en Marlot (25 juni) door Caroline en mijzelf, vallen door regen en storm een beetje in het water. Aan het enthousiasme van de bui-bestendige hulp van André en Muriel Kommer ligt het zeker niet. Op zaterdag 2 juli is er een herkansing bij Molen de Vlieger. Het is dan mooi zomerweer. De excursie is gepland van 10.00 tot 12.00 uur, maar wegens de overweldigende belangstelling wordt er pas rond 14.00 uur afgerond. Dankzij deze uitloop zien Jouke Karper en Caroline het eerste ooievaarsjong uitvliegen. De vogel maakt een rondje boven de hoofden van het publiek en gaat, onder toeziend oog van de ouders, op ontdekkingstocht in het naastgelegen veld.

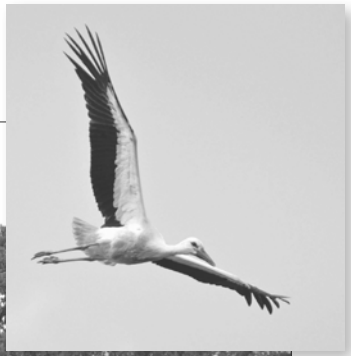

Ooievaarsexcursie Molen de Vlieger, het eerste jong vliegt uit!

Verademingsfestival

26 juni - Dit festival is dit jaar voor de tweede keer gehouden. Aangezien het vooral voor kinderen is bedoeld, staan we er met de "knutselkraam". Mieke, Gwen en ik helpen veel kinderen met het maken van klei-egels, vogelkaarten en kleurplaten.

Dag van de Roos in het Westbroekpark

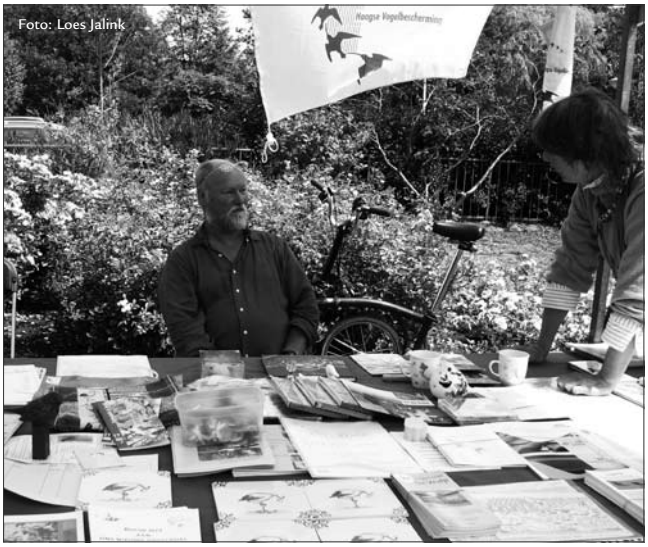

Dag van de Roos, onze voorzitter bij de kraam

10 juli - Deze jaarlijks terugkerende dag begint vroeg zodat we de auto in de buurt van de ingang kunnen parkeren. We hebben namelijk een heleboel spullen voor onze kraam, gecombineerd met de Egelopvang. Alles staat dankzij de hulp van Lita bij de opening van het festival helemaal klaar. Direct komen mensen een kijkje nemen, al is de belangstelling door het mooie weer wisselend. Frederik presenteert de ooievaarstegel die hij heeft beschilderd. De gelden van de verkoop komen ten goede aan de nieuwbouw van het vogelasiel (zie pagina 13 van deze Wulp). Verder hebben we weer veel mensen onze folders mee kunnen geven en op de open dagen van het vogelasiel (1e zondag van de maand) attent kunnen maken.

Buitenschoolse Opvang (BSO) Monster

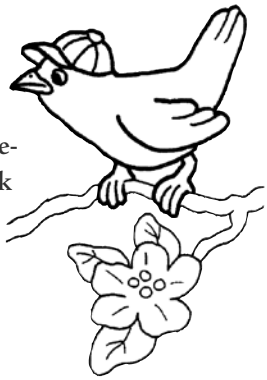

13 juli - De groep van 12 kinderen delen we in tweeën. Gwen knutselt met de ene groep kleurplaten en vingervogels, ik vertel de andere groep over vogels. Hierbij gebruik ik een Powerpoint presentatie, echte vogelveren (uit het asiel) en een opgezette buizerd (te leen van een asiel-vrijwilliger). Na ongeveer een half uur wisselt de groep. We vonden het heel leuk om te doen en ook de leiding van de BSO was erg positief over deze activiteit. We verwachten ook van anderen veel belangstelling als we algemeen bekend maken dat deze mogelijkheid bestaat.

Zijn er meer mensen die nu en dan iets dergelijks op een school of een na/buitenschoolse opvang willen organiseren? Laat het ons weten!
Mail: *info@haagsevogels.nl*)

fitis

zwartkop

grasmus

heggenmus

kneu

roodborsttapuit

Voorjaar is vogelfeest

DOOR FENNIE STEENHUIS - FOTO'S ROGIER MOS

Dicht bij huis vlogen op 16 mei de koolmezen uit. Ik heb dat niet zien gebeuren, maar de dag ervoor gonsden de jonge kooltjes nog de hele dag onophoudelijk en stonden pa en ma koolmees in de file om eten te brengen. Terwijl ma net met een groen rupsje het kastje inging, bleef pa keurig op het balkonhek staan wachten met iets ondefinieerbaars in de snavel. Op die bewuste zestiende mei was ineens alles doodstil en hoorde ik de mezengeluiden verderop. Op een zeker moment meende ik aan de overkant een jong op een balkonhek te zien zitten, maar om nou de verrekijker op het huis van de overburen te zetten ging me te ver. Op 24 mei lijkt er alweer van alles te doen te zijn in het nestkastje. Nog een legsel?

Verder van huis was het misschien allemaal nog beter, maar vooral anders! Op mijn tochten fietste ik, vanaf Harstenhoek steeds verder Meijendel in. Eerst hoorde je niets dan tjiftjaffen en fitissen. Als ik van mijn fietstocht terugkwam, hoorde ik de deuntjes van de fitissen nog wel een uur lang na in mijn oren. De roodborsttapuiten zaten vooral in de zeereep, de kneutjes ook. Een maand later hoorde je niets anders dan nachtegalen, grasmussen en heggenmussen, later gevolgd door de zwartkoppen.
Met de gekraagde roodstaarten had ik wat meer moeite. Ik heb hun liedje nog steeds niet onder de knie. Toch leverde twee uur geploeter door mul zand in de Bierlap me twee zeer fraaie blikken op twee gekraagde roodstaarten mannen op: eentje in een boompje tussen de takken -maar wel goed zichtbaar- en eentje die in de top van een wat hogere boom zat te zingen, met het zonlicht vol op hem! Een paar weken later zag ik zonder enige moeite een heel gezinnetje in de Ganzenhoek: pa, ma en een uitgevlogen jong. Wat een mooi tafereel! Pa stopte het jong op zeker moment nog wat eten in de snavel.

Maar daar sta je dan langs de kant van het fietspad naar vogels te kijken, waarvan je vermoedt dat het boomvalken zijn. Maar wat is een vermoeden waard? Het levert slechts ontreddering op. Gelukkig duurde die niet lang, want de held in

dit valkenverhaal kwam al aanfietsen: Arno Izaaks. Hij bevestigde mijn vermoeden dat het boomvalken waren en dat is toch wel zo prettig. Ik ging daarna nog een aantal keren terug naar de Prinsenberg, van waaruit de op libellen jagende boomvalken goed te zien waren.

Het laatste hoogtepunt dit voorjaar vormde de zang van de wielewaal, die we mochten horen tijdens de excursie met Corrie Ammerlaan op 19 mei. We deden tijdens die wandeling ook nog een vondst van een recentelijk gedood konijntje. We zagen de darmpjes, het maagje en een pootje liggen, en later ook nog twee tanden en zelfs het tongetje. En pluizen, overal pluizen. Het leek ons te ingewikkeld om de dader te achterhalen. Ter afsluiting van de wandeling zijn we op het terras bij boerderij Meijendel gaan zitten. Daar waren vooral veel kauwen en een vink liet onophoudelijk zijn regenroep horen.

Verder heb ik de knoop doorgehakt en me aangemeld als teller voor het project MUS van SOVON. In mijn gebiedje staat van de twaalf willekeurige punten er eentje tegenover de Hofvijver en eentje in de buurt van de Noordwal. Dat wordt nog wat met het determineren van al die meeuwen daar, want er staan altijd een hoop onvolwassen exemplaren.

Om weer dicht bij huis af te sluiten: wat had ik me verheugd op de gierzwaluwen. Maar wat zijn het er weinig! Als ik geluk heb, zie ik er vijf in de lucht hier boven de straat. Mijn gierzwaluwkast is geen blik waardig gekeurd. Maar laatst gierden er twee vlak boven mijn hoofd voorbij en dat maakte veel goed.

Natuurlinks

Interessante en leuke internetsites over de natuur en vogels in het bijzonder. Uw tips zijn weer welkom voor de volgende Wulp, dank u!

www.nachtvandenacht.nl
op 29 oktober wordt landelijk aandacht gevraagd voor lichtvervuiling, de kwaliteit van donker en energiebesparing door minder en zuiniger verlichting

www.kiekjesdief.nl
vogellogboek Wim van Yperen met veel recent vogelnieuws en schitterende foto's uit de regio

www.ooievaars.eu
website van STORK, de Stichting Ooievaars Research & Knowhow met alle informatie en recent nieuws over de vogel uit ons stadswapen

CEL lezingen

* **19 september** - Eduard Opperman (vogelkenner bij uitstek) over de determinatie van **steltlopers**
* **17 oktober** - Koos Dansen (natuurfotograaf en publicist) over **verrassend vogelskijken**
* **21 november** - Jan Westgeest (vogelwerkgroep Meijendel) over vijftig jaar **vogelinventarisatie** in Meijendel.

De lezingen worden gehouden in "Het Benoordenhuis", Bisschopstraat 5, 2596 XH Den Haag en beginnen stipt om **20.00 uur**. Tussentijds is er een korte pauze en gelegenheid tot het drinken van een kopje koffie, thee of fris. Eindtijd is circa 22.00 uur

Fondswerving in de praktijk
De mussen vliegen de deur uit...

DOOR IDDE LAMMERS

Voordat de bouw van het nieuwe vogelasiel daadwerkelijk van start kan gaan, heeft de Haagse Vogelbescherming nog veel geld nodig. Binnen het wervingsteam waarin Hans Elders, Aletta de Ruiter, André Smit, Frits IJzendoorn en ondergetekende zitting hebben, worden allerlei fondsenwervende ideeën bedacht, uitgewerkt en vervolgens uitgevoerd. Van mailings aan bedrijven tot verkoop van bronzen mussen. Die vliegen de deur uit...

De officiële start van de fondsenwervingscampagne vond plaats op 15 april. De Haagse Dierenbescherming overhandigde de Haagse Vogelbescherming toen een cheque van € 45.000,- voor de nieuwbouw van het vogelasiel. Mirke Beckers, voorzitter van de Haagse Dierenbescherming, ontving als blijk van waardering het eerste exemplaar van een bronzen mus, die belangeloos door de Haagse kunstenaar Loek Bos is ontworpen. De bronzen beeldjes en de goedkopere kunstharsvarianten konden vanaf dat moment bij ondergetekende besteld worden. De verkoop van de beeldjes komt ten goede aan de nieuwbouw van het asiel.

De lokale media pikten het persbericht over de mussen goed op en vanuit de hele regio (vooral door een artikel in het AD) stroomden de bestellingen binnen. Soms per e-mail, maar vaak per telefoon. Bellers maakten dan meteen van de gelegenheid gebruik om te vertellen hoe erg het is dat de mussen uit ons dagelijkse straatbeeld verdwenen zijn. Velen wilden ook het goede doel steunen. "Dat nieuwe asiel moet er komen!", hoorde ik geregeld. Veel mensen kozen ervoor de beeldjes persoonlijk bij mij thuis af te halen. Dat viel voor sommigen niet mee. Leidschenveen behoort weliswaar tot de gemeente Den Haag, maar ligt voor veel Hagenaars niet bepaald naast de deur. Natuurlijk wilde iedereen de beeldjes meteen even bekijken. Dat kwam goed uit, want dan kon ik de niet-leden van de Haagse Vogelbescherming wijzen op de aanmeldkaart in het doosje. Hopelijk levert de verkoop van de mussen ons ook nieuwe leden op. Inmiddels zijn er 95 kunstharsmussen en 41 bronzen mussen verkocht.

Bedrijven

Zal de komende fondsenwervingsactie een even groot succes zijn? Deze actie betreft een mailing aan 385 bedrijven uit Den Haag en omgeving met een vogelnaam in hun bedrijfsnaam. We vragen al deze bedrijven, van Albatross Tekst en Vertaalbureau en huisarts De Gier tot Swarte Swaan Wijn en Hotel de Stern een bijdrage van minimaal € 120,-. Natuurlijk krijgen deze bedrijven daar iets voor terug: in het nieuwe vogelasiel maken we

van alle gulle gevers een bedrijfsnamenmozaïek. Naast deze bedrijven vragen we ook de grote organisaties uit Den Haag en omgeving om een gift voor het nieuwe asiel. We hebben goede hoop dat de bouw van het nieuwe asiel hierdoor een stuk dichterbij komt. Dat er bedrijven zijn die de Haagse vogels een warm hart toedragen, bleek tijdens de MKB Haringparty op 7 juni jl. Niet alleen mocht ik uit handen van MKB-voorzitter Gert van der Houwen (tevens lid van het Comité van Aanbeveling Nieuwbouw Vogelasiel) een cheque t.w.v. € 1000,- ontvangen. Uit de zaal, met 600 vertegenwoordigers uit het Midden- en Kleinbedrijf, kwam een spontane gift van € 500,- door **K-Rentool B.V.** en zegde **Toet Systeemplafonds** toe een gratis systeemplafond te willen plaatsen in de grootste ruimte van het nieuwe asiel. Uiteraard zijn we hier heel blij mee.

Scholen

Intussen zijn ook de eerste contacten gelegd met verschillende basisscholen in Den Haag. We hebben een actie bedacht waarbij leerlingen van scholen in hun wijk vogels gaan tellen en zich vooraf door vrienden en familie laten sponsoren per waargenomen vogel. Wij willen hier na de zomervakantie concreet mee aan de slag gaan.

En dan kan het zomaar zijn dat er een brief op de deurmat ligt van iemand die voor de komende vijf jaar een periodieke notariële schenking wil doen van € 10.000,- per jaar. Hiervoor zijn wij deze Voorburgse dame zeer erkentelijk. Samen kunnen we ervoor zorgen dat ons nieuwe vogelasiel er daadwerkelijk komt!

Tijd voor... een koekoek!

DOOR RUUD VAN DER WAARD

Op zondag 10 juli krijgen we in Vogelasiel De Wulp een bijzonder raamslachtoffer binnen, gevonden aan de Van Boetzelaerlaan. Een *Cuculus canorus* ofwel een gewone koekoek. De bekende broedparasiet die zijn ei in het nest van een andere vogel legt. Wereldwijd zijn er zo'n 130 soorten, maar lang niet allemaal vertonen ze dit eigenaardige gedrag. De meesten bouwen gewoon een eigen nest.

De binnengebrachte vogel bleek nog een juveniel, gekenmerkt door het donkerbruine kleed op de rug met kleine grijs-witte eindpuntjes aan de dekveren, donkerbruine ogen met een subtiel geel randje eromheen. Een geeloranje snavel die naar de punt toe donkerbruin wordt.

Nadat de jonge koekoek opgeknapt was, goed at en weer lekker levendig werd, bleek hij behoorlijk venijnig te zijn. Zodra je met de hand in de kooi kwam om bijvoorbeeld het voerbakje aan te vullen, viel hij je direct aan en pikte in je hand. Niet echt vriendelijk gedrag, maar goed, het beestje komt wel op voor zichzelf. Dit duidt ook op weer volledig herstel.

De vogel gaat naar de ringer, maar niet voor een trouwring om zijn vinger. Hij krijgt een enkelbandje om zijn poot. De volwassen koekoeken vertrekken in augustus naar zonnig Afrika. De juvenielen, zoals deze, wachten nog even tot begin september. Dat weten wij dankzij dit ringonderzoek.

Op 12 juli is de herstelde jonge trekker, via een tussenstop bij de ringer, weer op eigen vleugels door naar een nog onbekende bestemming. Wij wensen hem een goede -en vooral veilige- reis.

Welke vogel behoort niet in het rijtje thuis?

Bergeend	Boerenzwaluw	Groene Specht
Graspieper	Rode Wouw	Zilvermeeuw
Veldleeuwerik	Noordse Stern	Brilduiker
Strandplevier	Vorkstaartplevier	Papegaaiduiker
Steppehoen	Klapekster	Bosuil

Vier van de vogels in elk rijtje hebben iets met elkaar gemeen, de vijfde niet. In het eerste rijtje heeft dit iets met de naam van de vogel te maken (bijv. 4 namen hebben iets met water in hun naam en de 5de niet of 4 namen hebben een metaal in hun naam en de 5de niet of 4 namen bestaan uit allemaal verschillende letters en de 5de niet, enz.).
In het tweede rijtje iets met het uiterlijk (bijv. 4 vogels hebben een of andere hoofdtooi en de 5de niet of 4 vogels hebben een kromme snavel en de 5de niet of 4 vogels hebben een verenkleed dat (nagenoeg) uit één kleur bestaat en de 5de niet, enz.) .
In het derde iets met een bepaalde eigenschap van de vogels (bijv. 4 soorten broeden op de grond en de 5de niet of 4 soorten zijn kolonievogels en de 5de niet of 4 soorten zijn viseters en de 5de niet, enz.).

Stuur uw oplossing (de naam van de drie bedoelde vogels en waarom zij er niet in thuis horen), per post (Tom Loorij, Rozentuin 31, 2272 XA Voorburg) of per e-mail (*tloorij@xs4all.nl*) vóór 15 oktober a.s. op. Vergeet niet uw volledige naam en adres te vermelden. Onder de goede oplossingen wordt een boekenbon van € 25,- verloot.

De oplossing van puzzel 6 was:

1 = slangenarend, 2 = bonte tapuit, 3 = vale gier, 4 = griel, 5 = kuifleeuwerik, 6 = zuidelijke klapekster, 7 = grote gele kwikstaart, 8 = huiszwaluw, 9 = purperkoet. En de vogel die je in Spanje niet zal tegenkomen is de bonte tapuit (alleen in Zuidoost-Europa), maar wel zijn nauwe verwant de blonde tapuit (de gewone tapuit is ook goed gerekend, de zwarte tapuit niet want die leeft toch meer in bergachtig gebied en niet midden in de steppe).

De winnaar is Henk Blok uit Leidschendam. Hij krijgt de prijs thuisgestuurd.

Wilt u ook kans maken op de boekenbon? Doe mee... Veel puzzelplezier!

Verenigingswinkel

Voor informatie, publiciteit en verkoop

Open elke 1e zondag van de maand in het vogelasiel van 13.00 tot 16.00 uur.

Div. vogelkijkgidsjes v.a. 9,95
Vogels op en rond de voederplank 12,50
NIEUW! Haymans vogelgids in handig zakformaat (vernieuwde uitgave) 14,95
Cd's vogelgeluiden v.a. 10,95

Dvd's vogels rondom ons huis per stuk 24,95
"Onze roofvogels en uilen"
"Onze meeuwen en sterns"
"Onze eenden"
"Zwanen en wilde ganzen"

"Vogels onder dak" boekje met alle informatie over nestkasten 12,50
Nestkasten van hout 8,00
Plaatjes voor vernieuwing nestkasten 1,00
Div. modellen nestkasten op bestelling; bouwtekeningen, zie onze website

Mokken zwaluwen en ijsvogel 5,00
Raamstickers per vel (3st. A4)wit en zwart 2,00
Gekleurde raamvogels per vel A4 2,00
Div. vogelherkenningsplaten A4 0,50
Div. vogelkaarten v.a. 0,50

Kwartetspel vogels 6,95
Kaartspel vogels 5,95

Draagtas ongebleekt katoen Vogelasiel De Wulp/ Haagse Vogelbescherming 3,50

Diverse wisselende cadeauartikelen

Het jaarlijks inventarisatierapport voor leden gratis
Voor niet-leden 4,50
Af te halen bij het vogelasiel

Heeft u buiten bovengenoemde openingstijd iets nodig, dan kunt u telefonisch contact opnemen met 0174 - 21 38 25

Voor informatie kunt u ook terecht op de website: *www.haagsevogels.nl* onder het menu-item "vereniging"

Adressen

Bestuur

Frederik Hoogerhoud	voorzitter
Rob de Jong	penningmeester
Aletta de Ruiter	secretaris
Ton Haase	lid
Idde Lammers	lid
Rogier Mos	lid
Tom Claessens	lid

Correspondentieadres bestuur:
Altingstraat 12, 2593 SX Den Haag

Rekeningnummer penningmeester 358.61.85

Commissie Excursies en Lezingen
Contactpersoon:
Muriel Kommer, tel. 070 - 354 89 74
E-mail: *hvbexcursies@live.nl*

Commissie Veldwerk
Contactpersoon:
Boudewijn Schreiner, tel. 070 - 350 53 88

Verenigingswinkel
Contactpersoon:
Riet Langenhuizen, tel. 0174 - 21 38 25
Trompstraat 17, 2684 XC Ter Heijde/Monster
Rekeningnummer 203.19.03 t.n.v. verkoop en publiciteit Haagse Vogelbescherming

Vogelasiel "De Wulp"
Heliotrooplaan 15, 2555 MA Den Haag
Telefoon: 070 - 323 15 68
B.g.g.: 0174 - 21 38 25
Rekeningnummer: 509.26.75
E-mail: *vogelasieldewulp@gmail.com*
Website: *www.vogelasieldewulp.nl*

Informatie
Voor alle vragen over (wilde) vogels en vogelbescherming kunt u bij ons terecht via e-mail *info@haagsevogels.nl* of telefoonnummer 0174 - 21 38 25

Alarmnummer Milieuzaken
Voor alle spoedeisende milieuzaken (bijv. kap- en snoeiwerk in de broedtijd) kunt u contact opnemen met
- Frederik Hoogerhoud: 06 - 41 27 15 31
- Ruud van der Waard: 06 - 47 46 01 59

DE SPECIALIST!

Ieder zijn hobby en ieder zijn vak! Daarom waarderen velen het uitgebreide assortiment en de productkennis van Ringfoto Focus!

Met de nieuwste digitale spiegelreflexcamera's en objectieven gaat er een wereld open op het gebied van natuur- en vogelfotografie. Een macrolens voor de kleinste details en een flinke telelens om vogels dichterbij te halen. Met onze vakkennis haal je snel de mooiste resultaten! *Bij aanschaf van een digitale reflexcamera ontvang je alvast gratis een grote canvas afdruk!*

Het opnemen van vogelgeluiden wordt steeds leuker met de nieuwe geluidsrecorders. Sluit een richtmicrofoon aan en je kunt alle vogelgeluiden opnemen om ze later op de pc terug te luisteren! Het is een perfecte manier om de moeilijke soorten te leren kennen en het laat je later nog eens genieten van al die bijzondere geluiden! Uiteraard kan een geluidsrecorder ook voor muziekopnamen worden gebruikt!

Reeds jaren zijn we de grootste Swarovski-dealer van Den Haag en hebben we een goede selectie van de kijkers en telescopen op voorraad. Het doordachte design, de beste materialen en de topkwaliteit lenzen staan garant voor jarenlang kijkplezier! Bijzonder van Swarovski is ook de service bij calamiteiten: onderdelen zijn snel beschikbaar en de coulance van de servicedienst is beroemd.

Vele accessoires zijn onmisbaar bij vogels kijken of fotograferen! Of het nu gaat om een stevige fototas of een goed statief, we hebben het allemaal! Maar denk ook aan filters, geheugenkaarten en reinigingsartikelen! Tenslotte hebben we alles in huis om van uw opnamen fraaie posters, canvasafdrukken en digitale fotoboeken te maken!

RINGFOTO FOCUS

Hét adres voor
●verrekijkers●telescopen●digiscoping●fotografie

Thomsonlaan 96 2565 JE Den Haag
Kon. Julianaplein 10 2274 JD Voorburg
www.ringfotofocus.nl